

William Graham AC
Y Cadeirydd
Y Pwyllgor Menter a Busnes

4 Ebrill 2016

Annwyl William

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Mawrth ynghylch dyfodol y diwydiant dur yng Nghymru.

Mae cryn lawer o waith wrthi'n cael ei wneud yn y maes hwn drwy fy Nhasglu Tata Steel, yn enwedig o ystyried cyhoeddiad diweddaraf Tata yr wythnos ddiwethaf. Rhoddodd y Prif Weinidog y diweddaraf i Aelodau heddiw mewn datganiad llafar.

Rydym wedi bod yn gweithio'n agos â'r diwydiant dur am flynyddoedd lawer ac rydym yn ymwybodol iawn o'r heriau anodd sy'n ei wynebu. Rydym wedi bod yn codi'r materion gyda Llywodraeth y DU yn rheolaidd ac yn parhau i wneud hynny - cododd y Prif Weinidog bryderon am effaith prisiau ynni yn 2011.

Rwy'n gwerthfawrogi y bydd rhagor o drafodaethau ar y materion ynghylch y diwydiant dur yng nghyfarfod y Pwyllgor yfory. Fodd bynnag, rwyf wedi atodi gwybodaeth sy'n ymwneud â'r pwyntiau a godwyd gennych.

Edwina Hart

DYFODOL Y DIWYDIANT DUR YNG NGHYMRU

1. Ardrethi Busnes

Yn Sesiwn y Pwyllgor ar 3 Mawrth, cyfeiriais at y gwaith manwl sydd wedi'i gynnal ar archwilio'r opsiynau ar gyfer newid ardrethi busnes.

Rydym wedi bod yn trafod yn fanwl ag Asiantaeth y Swyddfa Brisio am oblygiadau gwneud newidiadau pellach i gefnogi'r sector dur yng Nghymru.

Er enghraifft, fel rhan o'n trafodaethau, mae Asiantaeth y Swyddfa Brisio eisoes wedi cadarnhau y bydd yn ystyried Cyflwr y Diwydiant a'i effaith ar sut mae safleoedd unigol yn gweithredu yn yr ailbrisiad yn 2017. Er na fydd effaith lawn hyn yn glir tan i'r broses ailbrisiu gael ei chwblhau, mae'n golygu o 2017 y bydd gwerthoedd ardrethol yn adlewyrchu amgylchiadau presennol safleoedd dur yng Nghymru yn well.

Ystyrir bod rhyddhad ardrethi busnes sydd wedi'i dargedu at sectorau penodol yn gymorth gwladwriaethol dewisol ac mae'n rhaid ei ddyfarnu'n unol â gofynion de minimis. Dim ond hyd at €200,000 sy'n gallu cael ei roi dros gyfnod o dair blynedd dreigl.

Yn ogystal, mae asesiadau gwaith dur yn cael eu prisio gan ddefnyddio sylfaen y contractwyr a dylai felly elwa ar ostyngiad i'r gyfradd ddatgyfalafu rydym eisoes wedi'i phennu ar 3.8% ar gyfer yr ailbrisiad yn 2017 o'i chymharu â 4.5% yn 2010.

Rydym wedi bod yn ystyried yr opsiynau o ran offer a pheiriannau mewn asesiadau graddio. Fodd bynnag, yn dilyn trafodaeth ag Asiantaeth y Swyddfa Brisio, ni fu'n bosibl eto i nodi ffordd o wneud hyn a fyddai'n osgoi cymorth gwladwriaethol ac apelau, o ystyried prinder y data sydd ar gael a'r cymhlethdodau technegol.

Cyhoeddais yn ddiweddar y bwriad i sefydlu Ardal Fenter newydd yng Nglannau Port Talbot. Amcan y cynnig yw creu cyfleoedd gwaith newydd a chryfhau sylfaen economi'r ardal. Bydd y Cynllun Ardrethi Busnes, ar gyfer busnesau bach a chanolig, yn ffurfio rhan bwysig o'r cynnig hwn.

O ran mesurau eraill sy'n anelu at leihau'r gost i safleoedd gweithgynhyrchu yng Nghymru, mae fy Swyddogion yn parhau i archwilio'r opsiynau'n ofalus o ystyried y cymhlethdodau technegol rwyf eisoes wedi eu hesbonio.

Mae adolygiad strwythurol Llywodraeth y DU o ardrethi busnes, o'r diwedd, yn dirwyn i ben. Erbyn hyn mae gennym ddarlun llawer cliriach o'r hyn mae Llywodraeth y DU yn bwriadu ei wneud a bydd fy swyddogion yn archwilio'r goblygiadau i Gymru'n drylwyr cyn rhoi unrhyw gyngor ar unrhyw newidiadau a allai gael eu gwneud.

2. ProAct

Cyflwynwyd ProAct i ymateb i'r dirywiad economaidd yn 2008 a chafwyd ymateb penodol ganddo i'r sefyllfa honno. Yn Llywodraeth Cymru, mae gennym enw da am ymateb yn llwyddiannus i sefyllfaoedd sy'n gofyn am ein cymorth. Er hynny, nid ydym yn ystyried ailgyflwyno Rhaglen ProAct ar hyn o bryd.

Rydym yn gweithio gyda'r sector dur i sicrhau y gallwn fodloni gofynion y cwmnïau y mae'r pwysau diweddar yn y diwydiant yn effeithio arnynt i sicrhau eu bod mewn sefyllfa i allu diwallu anghenion y sector yn y dyfodol. Byddwn yn rhoi trefniadau cymorth tebyg

ar waith drwy fecanweithiau sy'n bodoli eisoes a fydd yn datblygu sgiliau'r rhai sydd angen hynny. Gall gynnwys cyfraniad at gyflogau tra bod gweithwyr yn cael hyfforddiant - gallwn roi cymorth ariannol sylweddol tuag at gostau hyfforddi tebygol.

Rydym wrthi'n helpu Tata drwy roi cyllid ar gyfer ailhyfforddi ac uwchsgilio staff sy'n aros yn Tata Steel er mwyn datblygu sgiliau allweddol ymhellach yn y cwmni er mwyn helpu cynaliadwyedd y busnes yn y tymor hwy.

3. Dur o Dsieina

Rwyf wedi gofyn i'm Swyddogion drefnu gwaith ymchwil ar ansawdd y dur. Nid yw hyn wedi'i gomisiynu eto ond unwaith y caiff ei gwblhau, bydd y canfyddiadau'n cael eu rhannu.

4. Cydweithio

Mae trafodaethau'n parhau â Tata a Llywodraeth y DU.

5. Cronfa Addasu Globaleiddio Ewrop

Mae Cronfa Addasu Globaleiddio Ewrop (EGF) yn cyfrannu'n ariannol at fesurau'r farchnad lafur, gyda'r nod o ailintegreiddio'r rhai sydd wedi colli eu swyddi neu sy'n wynebu'r risg o gollu eu swyddi yn y farchnad lafur. Mae aelod-wladwriaethau'n gyfrifol yn y lle cyntaf am fynd i'r afael â diswyddiadau oherwydd addasiadau i'r diwydiant. Mae'r gronfa, felly, wedi'i dylunio i ychwanegu at gymorth cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Ym marn Llywodraeth y DU mae'r DU eisoes yn cynnig ystod eang o gymorth personol i weithwyr sy'n colli eu swyddi, na allai gael ei dyblygu na'i amnewid gan yr EGF. Dim ond os bydd angen mwy o gymorth yr ystyrir ffynonellau eraill o gymorth.

Byddwn yn parhau i nodi potensial yr EGF i roi cymorth.

6. Y Camau Nesaf

Mater i Tata yw'r amserlenni o ran colli'r swyddi ym Mhort Talbot. Fel y nodais yn fy nhystiolaeth, ni fyddai'n briodol imi wneud sylwadau ar y broses dileu swyddi.

Ymatebais yn gyflym i gyhoeddiad Tata ym mis Ionawr drwy sefydlu Tasglu Tata Steel. Drwy waith y tasglu hwn a'r ffrydiau gwaith, mae Llywodraeth Cymru'n gweithio'n agos â phob parti i helpu'r unigolion a'r busnesau hynny mae'r cyhoeddiad wedi effeithio arnynt.